

ΣΛΟΒΕΝΙΑ PODCAST

Καλώς ήρθατε στο podcast που δημιουργήθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος Include 3. Ο τίτλος του podcast είναι: Ένα podcast για τη ένταξη

Μπορείτε να μου πείτε κάτι περισσότερο για τις καλές πρακτικές όσον αφορά τις προστατευόμενες μορφές απασχόλησης, για συγκεκριμένα παραδείγματα καλών πρακτικών στη Σλοβενία;

Ως παράδειγμα καλής πρακτικής, παρουσιάζουμε την εργασιακή αποκατάσταση ενός εικοσιτριάχρονου άνδρα, ο οποίος αναζητούσε την πρώτη του δουλειά για μεγάλο χρονικό διάστημα και παραπέμφθηκε σε εργασιακή αποκατάσταση από το Ινστιτούτο Απασχόλησης της Δημοκρατίας της Σλοβενίας. Τον Ιανουάριο του δύο χιλιάδες είκοσι δύο, έγινε μια αξιολόγηση, ή μάλλον διαμορφώθηκε μια προκαταρκτική γνώμη σχετικά με το επίπεδο των εργασιακών δεξιοτήτων, των γνώσεων, των εργασιακών συνηθειών και των επαγγελματικών ενδιαφερόντων του. Στην πρώιμη παιδική ηλικία, το αποκαταστημένο άτομο διαπιστώθηκε ότι είχε ήπια διαταραχή της νοητικής ανάπτυξης. Φοίτησε στο δημοτικό σχολείο με προσαρμοσμένο πρόγραμμα και συνέχισε την εκπαίδευσή του σε ένα συντομευμένο πρόγραμμα σχολής οικοδόμων. Κατά τη διάρκεια της εξέτασης, προέκυψε ότι επισημάνθηκαν σημαντικές αποκλίσεις στον τομέα των διανοητικών ικανοτήτων, οι επί του παρόντος επιδεικνυόμενες γενικές νοητικές ικανότητες ήταν εξαιρετικά χαμηλές και ανήκαν στο επίπεδο της ήπιας νοητικής υποτυπώσεως. Στον τομέα της εργασιακής λειτουργικότητας, αποκαλύφθηκαν μικρές αποκλίσεις. Οι χειρωνακτικές δεξιότητες ήταν ελάχιστα διατηρημένες κατά μέσο όρο, η αδρή μυϊκή δύναμη της κυλινδρικής λαβής δεν ήταν τόσο κατάλληλη για την εκτέλεση βαρύτερης σωματικής εργασίας. Ο εργασιακός προσανατολισμός και η αυτενέργεια ήταν πάντα καλές, η εργασιακή του απόδοση κυμαινόταν μεταξύ είκοσι επτά και πενήντα οκτώ τοις εκατό. Καθορίστηκε μια ουσιαστική ένταξη στην εργασιακή αποκατάσταση με σκοπό τον έλεγχο της εργασιακής του λειτουργικότητας και της αντοχής του σε φορτίσεις για μεγάλο χρονικό διάστημα και ως βοήθεια στην εξεύρεση κατάλληλης εργασίας, για την οποία είχε επίσης τα κατάλληλα κίνητρα. Η επιτροπή αποκατάστασης πρώτου επιπέδου στο Ινστιτούτο

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Project ID: Project ID: 2022-1-DE02-KA220-VET-000088595

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-Non-Commercial-Share-Alike 4.0 International \(CC BY-NC-SA 4.0\)](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/)

Απασχόλησης της Δημοκρατίας της Σλοβενίας του αναγνώρισε ότι έχει μέτριου βαθμού διαπιστωμένα προβλήματα και την ιδιότητα του ατόμου με αναπηρία σύμφωνα με τον νόμο για την εργασιακή αποκατάσταση και την απασχόληση των ατόμων με αναπηρία και εκτίμησε ότι χρειάζεται υπηρεσίες εργασιακής αποκατάστασης. Η τελική γνωμοδότηση της επιτροπής αποκατάστασης ήταν ότι είναι ικανός για ψυχολογικά λιγότερο απαιτητική εργασία, όχι σε θέση οκλαδόν ή γονατιστή, σε θετικές μικροκλιματικές συνθήκες.

Εντάχθηκε στη διαδικασία εργασιακής αποκατάστασης τον Ιούλιο του 2022, στην Ozara d.o.o. Η κατάρτιση επικεντρώθηκε αρχικά σε απλές χειρωνακτικές εργασίες παραγωγής στην παραγωγική διαδικασία για σύντομο χρονικό διάστημα και στη συνέχεια, μέχρι το τέλος της ακρόασης, η κατάρτιση στο χώρο εργασίας πραγματοποιήθηκε σε απλές χειρωνακτικές εργασίες στο πλαίσιο ενός προστατευόμενου χώρου εργασίας σε μια εταιρεία με αναπηρίες. Στον προστατευόμενο χώρο εργασίας στο πλαίσιο επιχείρησης με αναπηρία, οι εργασιακές υποχρεώσεις συνδέονταν με απλές φάσεις χειρωνακτικών βοηθητικών ξυλουργικών εργασιών στην κατασκευή σάουνων. Συμμετείχε σε ένα στενό τμήμα της διαθέσιμης εργασίας - καθαρισμός των σάουνων, τοποθέτηση μονωτικού υλικού από ίνες ξύλου στους τοίχους της σάουνας και επένδυση των τοίχων της σάουνας και βάψιμο/λάδωμα δομικού ξύλου. Στο εργασιακό περιβάλλον, παρουσίασε μειωμένο φόρτο εργασίας και αντοχής και χρειαζόταν μεγαλύτερη εισαγωγή στην εργασία, συνεχή παρακολούθηση και καθοδήγηση και πολλαπλές επαναλήψεις. Με βάση των ευρημάτων και τη λειτουργία του, αναγνωρίστηκε ότι μπορεί να απασχοληθεί σε προσαρμοσμένο, προστατευμένο περιβάλλον εργασίας, σε απλές χειρωνακτικές εργασίες σε προστατευμένους χώρους εργασίας στην εταιρεία και σε απλούστερες χειρωνακτικές εργασίες παραγωγής. Καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου ένταξης, υπήρξε τακτική συνεργασία μεταξύ του αποκαταστάτη, του εργοδότη, του Οργανισμού Απασχόλησης και του παρόχου εργασιακής αποκατάστασης. Όλοι οι εμπλεκόμενοι ενημερώνονταν συνεχώς σχετικά με την εργασιακή και κοινωνική λειτουργία και τις θεραπευτικές επιλογές. Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας εργασιακής αποκατάστασης, ο αποκαταστάτης βρήκε δουλειά στην εταιρεία όπου πραγματοποιήθηκε η κατάρτιση.

Σχετικά με άλλα παραδείγματα καλής πρακτικής στη Σλοβενία; Υπάρχουν;

Τα προγράμματα κοινωνικής ένταξης εφαρμόζονται σε διάφορα εργασιακά περιβάλλοντα, και ένα από αυτά μπορεί να είναι μια φάρμα. Ως παράδειγμα αναφέρουμε το κοινωνικό αγρόκτημα Κορένικα, το οποίο αποτελεί αναγνωρισμένο παράδειγμα καλής πρακτικής στον τομέα της κοινωνικής επιχειρηματικότητας, της απασχόλησης ατόμων με αναπηρία και ατόμων από άλλες ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, καθώς και της προστατευτικής απασχόλησης. Στην Κορένικα, ασχολούνται με τη βιολογική παραγωγή και τη επεξεργασία τροφίμων. Υπό την αιγίδα της δικής τους μάρκας, παράγουν και πωλούν τσάι από βότανα, έλαια ψυχρής έκθλιψης, αποξηραμένα και παστά φρούτα και λαχανικά, χειμερινό ζελέ, χυμούς και σιρόπια. Διαθέτουν επίσης έναν διαμορφωμένο

βοτανόκηπο και ένα πάρκο ζώων, τα οποία είναι διαθέσιμα για τους επισκέπτες. Εκτός από τα παραπάνω, προσφέρουν πολλές δραστηριότητες και εκπαίδευση για τους επισκέπτες σε ένα ευχάριστο αγροτικό περιβάλλον.

Η φάρμα προσφέρει ένα εργασιακό περιβάλλον με μεγάλες δυνατότητες για την απασχόληση ατόμων με νοητική αναπηρία. Ο συνδυασμός ουσιαστικών δραστηριοτήτων σε επαφή με τη φύση και ένα ευρύ φάσμα εργασιών είναι μερικά μόνο από τα πλεονεκτήματα που προσφέρονται. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο τέτοιες πρακτικές εμφανίζονται όλο και πιο συχνά τόσο στη Σλοβενία όσο και στον κόσμο. Το πώς τα άτομα με νοητική αναπηρία βιώνουν την εργασία τους και το εργασιακό περιβάλλον στο αγρόκτημα και τι αντίκτυπο έχει το περιβάλλον της φάρμας στην ευημερία και την ικανοποίησή τους στην εργασία, διερευνήθηκε επίσης σε μία από τις διπλωματικές μελέτες. Διαπιστώθηκε ότι η φάρμα Κορένικα, όπου οι υπεύθυνοι εκπαιδεύονται για να εργάζονται με άτομα με διάφορους τύπους μειωμένης ικανότητας για εργασία, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με νοητική αναπηρία, θεωρείται κατάλληλο μέρος για την εκτέλεση εργασίας.

Οι εργασίες που εκτελούν οι συμμετέχοντες του προγράμματος είναι προσαρμοσμένες στις ικανότητές τους και οι ίδιοι τις θεωρούν κατάλληλες. Εξαιτίας της δυνατότητας προσαρμογής των εργασιακών απαιτήσεων, η φάρμα αποτελεί κατάλληλο περιβάλλον για την απασχόληση ατόμων με εργασιακούς περιορισμούς. Έχουν τη μεγαλύτερη δυνατότητα προσαρμογής όσον αφορά την οργάνωση του χρόνου, καθώς οι συμμετέχοντες εργάζονται χωρίς κανόνες. Τα καθήκοντά τους επίσης διαφέρουν ανάλογα με την εποχή, γεγονός που μειώνει τη μονοτονία, και από την άλλη πλευρά, τα οικεία, δομημένα καθήκοντα τους δίνουν μια αίσθηση ελέγχου και ασφάλειας. Οι συμμετέχοντες αναγνωρίζουν καλά συναισθήματα, ικανοποίηση, ασφάλεια και αποδοχή στο χώρο εργασίας. Όπως προκύπτει από την έρευνα, η ίδια η δυνατότητα εργασίας έχει μεγάλη σημασία για τους συμμετέχοντες, οι οποίοι την αντιλαμβάνονται ως σημαντικό πλεονέκτημα και επιδεικνύουν σεβασμό απέναντί της. Για τη σωστή εκτέλεση της εργασίας τους, οι υπεύθυνοι τους δίνουν πολλούς επαίνους, γεγονός που γεμίζει τους συμμετέχοντες με υπερηφάνεια και αυξάνει τα κίνητρά τους για εργασία. Οι εξωτερικοί παράγοντες παρακίνησης είναι η τακτική πληρωμή ή άλλες μικρές υλικές ανταμοιβές. Ισχυρό κίνητρο αποτελεί επίσης το αίσθημα του ανήκειν, καθώς επανειλημμένα ανέφεραν τη χαρά τους να έρχονται στη δουλειά λόγω του κοινωνικού κλίματος και της αίσθησης ότι είναι επιθυμητοί.

Ένα άλλο παράδειγμα είναι το κέντρο εργασίας φροντίδας "Topčke Hočevar", όπου αναπτύσσει ολοκληρωμένες μορφές απασχόλησης για περισσότερα από δέκα χρόνια. Εμπλέκουν τους συμμετέχοντες τους σε δραστηριότητες απασχόλησης, όπως διάφορες εργασίες στο κέντρο κήπου των καταστημάτων Bauhaus και Obi και εργασία στην κουζίνα της Sodexo.

Το επόμενο παράδειγμα είναι το κέντρο εργασίας φροντίδας στη Nova Gorica, όπου οι χρήστες εντάσσονται στο κατάστημα Obi, στο Γενικό Νοσοκομείο Šempeter και στο Γηροκομείο Gradišče.

Στο κέντρο εργασίας διατήρησης Polž Maribor, μεμονωμένοι συμμετέχοντες ασχολούνται με την κηπουρική, όπου βοηθούν στην επεξεργασία λαχανικών, στο πότισμα λουλουδιών, στη μεταφύτευση, στον καθαρισμό λουλουδιών,

και ορισμένοι από αυτούς κάνουν βοηθητικές εργασίες στο κέντρο κήπου ενός μεγάλου εμπορικού κέντρου, όπου διαχωρίζουν και συμπιέζουν τα απορρίμματα συσκευασίας από χαρτόνι.

Το 2012, το Κέντρο Εκπαίδευσης Εργασίας και Προστασίας Draga άνοιξε το πανδοχείο Druga violina στο παλιό κέντρο της πόλης της Λιουμπλιάνας, όπου άτομα με νοητική αναπηρία απασχολούνται υπό ειδικές συνθήκες στο πλαίσιο της προστασίας, της διαχείρισης και της απασχόλησης. Τους δίνει τη δυνατότητα να συμμετέχουν ενεργά στην κοινωνική ζωή και το εργασιακό περιβάλλον και να εκτελούν χρήσιμη εργασία, με την οποία μπορούν να διατηρήσουν εργασιακές δεξιότητες και να αποκτήσουν νέες κοινωνικές και εργασιακές συνήθειες.

Τι μπορείτε να μου πείτε για τη νομοθεσία της Σλοβενίας στον τομέα αυτό; Ποια είναι η γνώμη σας σχετικά με αυτήν;

Η νομοθεσία για την αναπηρία στη Σλοβενία δεν περιλαμβάνεται σε έναν ενιαίο νόμο-ομπρέλα, αλλά αντιμετωπίζεται σε πολλούς νόμους σε διάφορα τμήματα ανάλογα με την περιφερειακή νομοθεσία. Από το 2006, όταν εγκρίθηκε το πρώτο πρόγραμμα δράσης, και από το 2008, όταν επικυρώθηκε η Σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, η Σλοβενία έχει κάνει πολλά βήματα για την εφαρμογή της νομοθεσίας για την αναπηρία. Η απασχόληση αποτελεί σημαντικό και καθορισμένο στόχο ζωής για τους περισσότερους ανθρώπους. Η ένταξη στο εργασιακό περιβάλλον έχει θετικές επιπτώσεις στο άτομο λόγω της καλής αίσθησης του οφέλους και της παραγωγικότητας, την αίσθηση της κοινωνικής σημασίας, την κοινωνική σύνδεση με τους συναδέλφους, τη δυνατότητα προσωπικής ανάπτυξης καθώς και το εισόδημα και τη συνεχή συμμετοχή στην εργασία. Πολλές μελέτες δείχνουν ότι οι εργοδότες είναι ικανοποιημένοι με τους εργαζόμενους με νοητική αναπηρία, καθώς συχνά υπερβαίνουν τις προσδοκίες τους. Στη Σλοβενία δεν υπάρχουν επίσημες στατιστικές σχετικά με τα άτομα με νοητική αναπηρία. Εκτιμούμε ότι υπάρχει περίπου ένα τοις εκατό ατόμων με νοητική αναπηρία στη Σλοβενία.

Μπορούμε να συμπεράνουμε ότι απαιτούνται πολλές αλλαγές και βελτιώσεις στον τομέα της απασχόλησης των ατόμων με νοητική αναπηρία στη Σλοβενία. Μία από αυτές θα ήταν η αναγκαία αλλαγή της νομοθεσίας, η οποία θα καθιστούσε δυνατή τη σύναψη εργασιακής σχέσης και συνεπώς αξιοπρεπούς αμοιβής, και τους εργοδότες να εξυπηρετούν σε μεγαλύτερο βαθμό την απασχόληση ατόμων με νοητική αναπηρία. Δεν έχουν όλα τα άτομα με τέτοια προβλήματα την ικανότητα, την επάρκεια και το ενδιαφέρον να εκτελούν εργασία σε ένα κανονικό εργασιακό περιβάλλον, οπότε είναι παράλογο να αναμένεται ότι όλα θα συμμετέχουν σε αυτή τη μορφή απασχόλησης. Είναι σημαντικό, ωστόσο, να έχουν τη δυνατότητα και την ευκαιρία να δοκιμάσουν διάφορες μορφές εργασίας, διότι μόνο τότε θα είναι σε θέση να επιλέξουν και να αποφασίσουν ποιες μορφές εργασίας θα ασκήσουν.

Αυτό ήταν το "Μείνετε χωρίς αποκλεισμούς - ένα podcast για την ένταξη". Ιδέες και καλές πρακτικές για τη μετάβαση από τις προστατευόμενες μορφές απασχόλησης στην κανονική απασχόληση. Παραγωγή από το έργο

Include³, το οποίο συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Θέλετε να μάθετε περισσότερα για το Include³; Επισκεφθείτε μας στη διεύθυνση www.include3.eu και ακολουθήστε μας στα κανάλια κοινωνικής δικτύωσης. Οι σύνδεσμοι βρίσκονται στις σημειώσεις της εκπομπής.